

Макаринська О.В.

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
„ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ І ГЛОБАЛЬНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ”**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Макаринська О.В.

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
„ЕКОНОМІЧНА ІНТЕГРАЦІЯ І ГЛОБАЛЬНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ”**

для підготовки студентів за спеціальностями
6.050100 „Міжнародна економіка”, 6.050100 „Економічна теорія”,
6.050100 „Облік та аудит”, 6.050100 „Економіка підприємства”, 6.050100
„Економічна кібернетика”

Економічний факультет
Кафедра міжнародної економіки

ЧЕРКАСИ – 2008

УДК 339.92
ББК 65.54

Рецензенти:

доктор екон. наук, професор Черкаського державного технологічного
університету *Л.О. Петкова*;
канд. екон. наук, доцент Черкаського національного університету
ім. Б. Хмельницького *Л.О. Кібальник*

Методичні вказівки до вивчення дисципліни „Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності” для підготовки студентів за спеціальностями: 6.050100 „Міжнародна економіка”, 6.050100 „Економічна теорія”, 6.050100 „Облік та аудит”, 6.050100 „Економіка підприємства”, 6.050100 „Економічна кібернетика”. / Укладач: канд. екон. наук, доцент кафедри міжнародної економіки *О.В. Макарянська*. — Черкаси: Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2008. — 32 с.

УДК 339.92
ББК 65.54

*Обговорено і рекомендовано до друку
на засіданні кафедри міжнародної економіки
(протокол № 3 від 31 жовтня 2007 року)*

*Рекомендовано до друку Вченою радою Черкаського
національного університету імені Богдана Хмельницького
(протокол № 4 від 4 грудня 2007 року)*

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Зміст дисципліни.....	6
Тематика та зміст семінарських занять.....	11
Тематика та зміст самостійної роботи.....	14
Тестові завдання для перевірки знань студентів.....	17
Тематика та зміст індивідуальної роботи.....	25
Перелік питань для підсумкового контролю.....	28
Список рекомендованої літератури.....	31

ВСТУП

Сучасний етап цивілізаційної еволюції характеризується поглибленням взаємодії національних економік зі світовим господарством. Тому вивчення студентами курсу «Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності» є вимогою сьогодення для формування їх фахових знань.

Базовими дисциплінами для вивчення курсу «Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності» є: «Основи економічної теорії», «Міжнародна економіка», «Міжнародні організації».

Предметом вивчення курсу «Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності» є: взаємовідносини міжнаціонального та національного рівнів, що формуються у процесі макроінтеграції та глобалізації.

Внаслідок вивчення дисципліни «Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності» студент повинен :

знати: принципи, цілі діяльності та організаційну структуру інтеграційних угруповань; форми макроекономічної інтеграції; проблеми сучасних трансформаційних процесів в світовій економіці; передумови виникнення і напрями подолання глобальних проблем.

вміти: застосовувати здобуті теоретичні знання на практиці в складній і динамічній сфері міжнародного економічного співробітництва.

Дисципліна «Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності» вивчається студентами спеціальностей «Облік і аудит», «Економіка підприємства», на третьому курсі та студентами спеціальностей «Міжнародна економіка», «Економічна теорія», «Економічна кібернетика» на четвертому курсі.

Метою вивчення курсу є: надання знань про процеси інтернаціоналізації економічного життя і механізми функціонування інтеграційних об'єднань.

Основними завданнями вивчення дисципліни є: вивчення процесів макроекономічної інтеграції, мотиваційних механізмів, етапу та перспектив розвитку інтеграції в різних регіонах світу, інтеграційної стратегії України; формування сучасного розуміння глобальних викликів і проблем.

Загальний обсяг, що виділяється на вивчення дисципліни, складає 81 год. Форма семестрового контролю для студентів спеціальностей «Облік і аудит», «Економіка підприємства», «Економічна кібернетика» - залік; для студентів спеціальностей «Міжнародна економіка», «Економічна теорія» - іспит. Курс, що передбачено на вивчення дисципліни представлено такими темами:

1. Національні економіки і фактори їх конкурентоспроможності.
2. Економічні основи становлення цілісності сучасного світу.
3. Суть і особливості міжнародної економічної інтеграції.
4. Європейські інтеграційні процеси.
5. Північноамериканська економічна інтеграція.
6. Економічна інтеграція в Азії. Особливості економічної інтеграції в інших регіонах світу.
7. Передумови, особливості і шляхи інтеграції. Формування механізму включення України у світовий ринок.

8. Формування системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
9. Причини виникнення та суть глобальних проблем.

Тематика семінарських занять включає розгляд питань лекційного матеріалу.

Самостійна робота включає вивчення питань, які не були розглянуті на лекції та підготовку і написання реферату.

Список рекомендованої літератури дозволить студентам краще зорієнтуватись при вивченні теоретичних питань, вирішенні практичних завдань та написанні реферату.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1. Основи становлення цілісності сучасного світу, особливості міжнародної економічної інтеграції. Найбільші інтеграційні об'єднання: ЄС та НАФТА

Змістовий модуль 1. Національні економіки і фактори їх конкурентоспроможності

Сутність конкурентоспроможності країни. Детермінанти національної конкурентоспроможності. Теорія конкурентних переваг М. Портера.

Класифікація країн за станом соціально-економічного розвитку, прийнята ЕКОСОП та за рівнем доходу, прийнята Світовим банком. Класифікація країн, прийнята Міжнародним валютним фондом.

Підходи до визначення та рейтинги світової конкурентоспроможності по країнах. Інститут стратегії та конкурентоспроможності при Гарвардському університеті. Підходи до визначення конкурентоспроможності країн Міжнародного інституту менеджменту у Лозанні. Оцінка конкурентоспроможності країн Давоським економічним форумом. Показники конкурентоспроможності економічного зростання країни: DCI та GCI. Проблеми та шляхи підвищення конкурентоспроможності країн.

Змістовий модуль 2. Економічні основи становлення цілісності сучасного світу

Формування економічної єдності світу. Поглиблення інтернаціоналізації сучасного господарства. Взаємозалежність суб'єктів світової економіки – об'єктивна передумова координації економічної політики.

Глобальна економіка, її елементи та відкритість національних товарних ринків. Головні ознаки та характерні риси економічної глобалізації. Форми прояву глобалізації. Показники глобалізованості економіки. Переваги та недоліки глобалізаційних процесів для країн світу. Модернізація економіки України в умовах глобалізації.

Змістовий модуль 3. Суть і особливості міжнародної економічної інтеграції

Сутність, передумови та цілі міжнародної економічної інтеграції. Процеси інтернаціоналізації, інтеграції та глобалізації: їх спільні і відмінні риси. Фактори, що сприяють та перешкоджають розвитку інтеграційних процесів.

Теоретичні концепції міжнародної економічної інтеграції. Форми міжнародної економічної інтеграції: особливості та характерні риси. Економічні наслідки інтеграції для країн світу. Завдання інтеграційних об'єднань, що виникають та розвиваються у сучасній світовій економіці. Економічні наслідки утворення митного союзу для країн-учасниць.

Змістовий модуль 4. Європейські інтеграційні процеси

Етапи розвитку та організаційна структура Європейського Союзу. Прийняття

рішень та формування бюджету в Європейському Союзі. Форми прояву економічної інтеграції на макrorівні на різних етапах розвитку ЄС. Копенгагенські та Маастрихтські критерії країн Європейського Союзу. Етапи розвитку Європейської валютної системи. Європейська асоціація вільної торгівлі. Створення Європейського економічного простору.

Економічна інтеграція країн СНД. Позитивні і негативні наслідки економічної інтеграції країн СНД. Формування єдиного економічного простору Росією, Україною, Казахстаном та Білорусією. Чорноморське економічне співробітництво. Економічні пріоритети Чорноморського економічного співробітництва.

Змістовий модуль 5. Північноамериканська економічна інтеграція

Передумови виникнення та мета діяльності зони вільної торгівлі НАФТА. Специфічні риси НАФТА. Інтереси учасників угоди та їх реалізація. Політика Панамериканізму. Порівняльна характеристика НАФТА та ЄС. Центральнопівнічноамериканська угода про вільну торгівлю. Позитивні і негативні наслідки дії Північноамериканської угоди про вільну торгівлю для кожної з країн НАФТА. Виникнення Мексиканської фінансової кризи 1994-1995 рр. та її наслідки для країн НАФТА. Основні проблеми функціонування НАФТА. Перспективні напрями розвитку Північноамериканської економічної інтеграції.

Модуль 2. Економічна інтеграція в інших регіонах світу. Суть і наслідки глобальних проблем

Змістовий модуль 6. Економічна інтеграція в Азії. Особливості економічної інтеграції в інших регіонах світу

Характеристика Асоціації країн Південно-Східної Азії (АСЕАН). Специфіка міжнародного поділу праці в Азійсько-Тихоокеанському регіоні. Характеристика Азійсько-Тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС). Інтереси країн-учасниць в функціонуванні АТЕС. Азійська криза 1997-1999 рр. Посилення економічної взаємозалежності країн Азійсько-Тихоокеанського регіону. Розвиток інвестиційних процесів в Азійсько – Тихоокеанському економічному співробітництві.

Інтеграційні процеси в Латинській Америці. Інтеграція країн Африки. Інтеграційні процеси в арабському світі.

Змістовий модуль 7. Передумови, особливості і шляхи інтеграції. Формування механізму включення України у світовий ринок

Передумови інтеграції України до світового господарства. Шляхи інтеграції України до світового господарства. Формування механізму включення України у світовий ринок. Критерії розширення і поглиблення Європейської економічної інтеграції та Україна. Інтеграційні процеси України на Схід і Захід.

Етапи процесу приєднання України до СОТ. Проблеми адаптації національної економіки та законодавства до вимог СОТ. Переваги і недоліки для економіки

України при вступі до СОТ. Особливості розвитку зовнішньоекономічних відносин України.

Фактори, що гальмують процес інтеграції України до світового простору.

Змістовий модуль 8. Формування системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Рівні та органи управління й регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Види державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Характеристика видів державної торговельної політики в залежності від масштабів втручання держави в міжнародну торгівлю. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності на рівні ГАТТ/СОТ. Регулювання і контроль за зовнішньоекономічною діяльністю недержавними органами: торгово-промисловими палатами; товарними, фондовими і валютними біржами; асоціаціями, союзами підприємців та іншими організаціями координуючого типу.

Економічні та адміністративні методи регулювання ЗЕД. Митно - тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Функції мита. Форми протекціонізму, як заходи державної політики захисту внутрішнього ринку від іноземної конкуренції. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Види квот та ліцензій, що використовуються в Україні щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Змістовий модуль 9. Причини виникнення та суть глобальних проблем

Причини виникнення та суть глобальних проблем. Фактори, що сприяють виникненню глобальних проблем. Класифікація глобальних проблем. Вплив глобальних проблем на світове господарство. Демографічна та продовольча глобальні проблеми та їх прояв в Україні. Аналіз екологічної та сировинної проблем, як глобальних проблем людства. Сучасний стан та напрями поліпшення проблем суспільних взаємовідносин, як глобальних проблем людства. Збереження миру, як глобальна проблема. Прояв глобальних проблем на різних рівнях і їх взаємозв'язок. Освоєння Світового океану, як глобальна проблема людства. Глобальні проблеми економічного відставання країн, що розвиваються. Напрями вирішення глобальних проблем сучасності.

Тематичний план з курсу „Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності” для студентів денної форми навчання

№ теми	Назва змістового модуля	Кількість годин			
		всього	лекції	семінари	самостійна робота
Модуль 1. Основи становлення цілісності сучасного світу, особливості міжнародної економічної інтеграції. Найбільші інтеграційні об'єднання: ЄС та НАФТА					
1.	Національні економіки і фактори їх конкурентоспроможності	9	2	2	5
2.	Економічні основи становлення цілісності сучасного світу	6	2	2	2
3.	Суть і особливості міжнародної економічної інтеграції	8	2	2	4
4.	Європейські інтеграційні процеси	12	2	2	8
5.	Північноамериканська економічна інтеграція	8	2	2	4
Модуль 2. Економічна інтеграція в інших регіонах світу. Суть і наслідки глобальних проблем					
6.	Економічна інтеграція в Азії. Особливості економічної інтеграції в інших регіонах світу	8	2	2	4
7.	Передумови, особливості і шляхи інтеграції. Формування механізму включення України у світовий ринок	10	2	2	6
8.	Формування системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності	9	2	2	5
9.	Причини виникнення та суть глобальних проблем	11	2	2	7
Всього		81	18	18	45

Тематичний план з курсу „Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності” для студентів заочної форми навчання

№ теми	Назва змістового модуля	Кількість годин			
		всього	лекції	семінари	самостійна робота
Модуль 1. Основи становлення цілісності сучасного світу, особливості міжнародної економічної інтеграції. Найбільші інтеграційні об'єднання: ЄС та НАФТА					
1.	Національні економіки і фактори їх конкурентоспроможності	9	1	1	7
2.	Економічні основи становлення цілісності сучасного світу	6	1	-	5
3.	Суть і особливості міжнародної економічної інтеграції	8	1	1	6
4.	Європейські інтеграційні процеси	12	1	1	10
5.	Північноамериканська економічна інтеграція	8	1	1	6
Модуль 2. Економічна інтеграція в інших регіонах світу. Суть і наслідки глобальних проблем					
6.	Економічна інтеграція в Азії. Особливості економічної інтеграції в інших регіонах світу	8	1	1	6
7.	Передумови, особливості і шляхи інтеграції. Формування механізму включення України у світовий ринок	10	1	1	8
8.	Формування системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності	9	1	1	7
9.	Причини виникнення та суть глобальних проблем	11	-	1	10
Всього		81	8	8	65

ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Модуль 1. Основи становлення цілісності сучасного світу, особливості міжнародної економічної інтеграції. Найбільші інтеграційні об'єднання: ЄС та НАФТА

Змістовий модуль 1. Національні економіки і фактори їх конкурентоспроможності (2 год.)

1. Сутність конкурентоспроможності країни. Детермінанти національної конкурентоспроможності.
2. Основні центри з вивчення конкурентоспроможності країн.
3. Показники конкурентоспроможності економічного зростання країни: DCI та GCI.

Рекомендована література: [3], [4], [5], [6], [8], [9], [20].

Змістовий модуль 2. Економічні основи становлення цілісності сучасного світу (2 год.)

1. Формування економічної єдності світу. Поглиблення інтернаціоналізації сучасного господарства.
2. Взаємозалежність суб'єктів світової економіки – об'єктивна передумова координації економічної політики.
3. Глобальна економіка, її елементи та відкритість національних товарних ринків.

Рекомендована література: [2], [3], [5], [6], [8], [9], [12], [16], [20], [26].

Змістовий модуль 3. Суть і особливості міжнародної економічної інтеграції (2 год.)

1. Сутність, передумови та цілі міжнародної економічної інтеграції.
2. Теоретичні концепції міжнародної економічної інтеграції.
3. Форми міжнародної економічної інтеграції: особливості та характерні риси.

Рекомендована література: [3], [5], [6], [8], [9], [12], [16], [20], [26].

Змістовий модуль 4. Європейські інтеграційні процеси (2 год.)

1. Етапи розвитку та організаційна структура Європейського Союзу.
2. Європейська асоціація вільної торгівлі. Створення Європейського економічного простору.

3. Економічна інтеграція країн СНД.
4. Чорноморське економічне співробітництво.

Рекомендована література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [17], [18], [20], [27], [28], [29].

Змістовий модуль 5. Північноамериканська економічна інтеграція (2 год.)

1. Передумови виникнення та мета діяльності зони вільної торгівлі НАФТА.
2. Специфічні риси НАФТА.
3. Інтереси учасників угоди та їх реалізація.

Рекомендована література: [5], [6], [7], [8], [9], [10], [19], [21], [22].

Модуль 2. Економічна інтеграція в інших регіонах світу. Суть і наслідки глобальних проблем

Змістовий модуль 6. Економічна інтеграція в Азії. Особливості економічної інтеграції в інших регіонах світу (2 год.)

1. Характеристика Асоціації країн Південно-Східної Азії (АСЕАН).
2. Специфіка міжнародного поділу праці в Азійсько-Тихоокеанському регіоні.
3. Характеристика Азійсько-Тихоокеанського економічного співробітництва.
4. Інтеграційні процеси в Латинській Америці.

Рекомендована література: [5], [6], [7], [8], [9], [10], [11], [19], [20], [23].

Змістовий модуль 7. Передумови, особливості і шляхи інтеграції. Формування механізму включення України у світове господарство (2 год.)

1. Передумови інтеграції України до світового господарства.
2. Шляхи інтеграції України до світового господарства.
3. Формування механізму включення України у світовий ринок.

Рекомендована література: [1], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [14], [15], [17], [20], [23], [24], [26], [27], [28], [29].

Змістовий модуль 8. Формування системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності (2 год.)

1. Рівні та органи управління й регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
2. Митно - тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

3. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Рекомендована література: [5], [6], [8], [14], [15], [20], [24], [28].

Змістовий модуль 9. Причини виникнення та суть глобальних проблем (2 год.)

1. Причини виникнення та суть глобальних проблем.
2. Класифікація глобальних проблем.
3. Вплив глобальних проблем на світове господарство.

Рекомендована література: [2], [4], [6], [8], [9], [13], [16], [25], [26], [28].

ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Підготовка питань самостійної роботи з кожного змістового модуля перевіряється шляхом тестування чи написанням експрес-контрольних робіт на семінарських заняттях.

Слід відмітити, що питання самостійної роботи включені в модульні контрольні роботи та в завдання для підсумкового контролю з дисципліни.

Модуль 1. Основи становлення цілісності сучасного світу, особливості міжнародної економічної інтеграції. Найбільші інтеграційні об'єднання: ЄС та НАФТА

Змістовий модуль 1. Національні економіки і фактори їх конкурентоспроможності (5 год.)

1. Класифікація країн, прийнята ЕКОСОП, Світовим банком та Міжнародним валютним фондом.
2. Теорія конкурентних переваг М. Портера.
3. Проблеми та шляхи підвищення конкурентоспроможності країн.

Рекомендована література: [3], [4], [5], [6], [8], [9], [20].

Змістовий модуль 2. Економічні основи становлення цілісності сучасного світу (2 год.)

1. Головні ознаки та характерні риси економічної глобалізації.
2. Форми прояву глобалізації.
3. Показники глобалізованості економіки.

Рекомендована література: [2], [3], [5], [6], [8], [9], [12], [16], [20], [26].

Змістовий модуль 3. Суть і особливості міжнародної економічної інтеграції (4 год.)

1. Завдання інтеграційних об'єднань, що виникають та розвиваються у сучасній світовій економіці.
2. Фактори, що сприяють та перешкоджають розвитку інтеграційних процесів.
3. Економічні наслідки утворення митного союзу для країн-учасниць.

Рекомендована література: [3], [5], [6], [8], [9], [12], [16], [20], [26].

Змістовий модуль 4. Європейські інтеграційні процеси (8 год.)

1. Форми прояву економічної інтеграції на макрорівні на різних етапах розвитку Європейського Союзу.

2. Копенгагенські та Маастрихтські критерії країн Європейського Союзу.
3. Етапи розвитку Європейської валютної системи.

4. Економічні пріоритети Чорноморського економічного співробітництва.
Рекомендована література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [17], [18], [20], [27], [28], [29].

Змістовий модуль 5. Північноамериканська економічна інтеграція (4 год.)

1. Позитивні і негативні наслідки дії Північноамериканської угоди про вільну торгівлю для кожної з країн НАФТА.
2. Виникнення Мексиканської фінансової кризи 1994-1995 рр. та її наслідки для країн НАФТА.
3. Охарактеризуйте основні проблеми функціонування НАФТА.

Рекомендована література: [5], [6], [7], [8], [9], [10], [19], [21], [22].

Модуль 2. Економічна інтеграція в інших регіонах світу. Суть і наслідки глобальних проблем

Змістовий модуль 6. Економічна інтеграція в Азії. Особливості економічної інтеграції в інших регіонах світу (4 год.)

1. Інтереси країн-учасниць в функціонуванні АТЕС.
2. Азіатська криза 1997-1999 рр.
3. Розвиток інвестиційних процесів в Азіатсько – Тихоокеанському економічному співробітництві

Рекомендована література: [5], [6], [7], [8], [9], [10], [11], [19], [20], [23].

Змістовий модуль 7. Передумови, особливості і шляхи інтеграції. Формування механізму включення України у світове господарство (6 год.)

1. Особливості розвитку зовнішньоекономічних відносин України.
2. Фактори, що гальмують процес інтеграції України до світового простору.
3. Етапи процесу приєднання України до СОТ.
4. Проблеми адаптації національної економіки та законодавства до вимог СОТ.

Рекомендована література: [1], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [14], [15], [17], [20], [23], [24], [26], [27], [28], [29].

Змістовий модуль 8. Формування системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності (5 год.)

1. Види державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
2. Характеристика видів державної торговельної політики в залежності від

масштабів втручання держави в міжнародну торгівлю.

3. Форми протекціонізму, як заходи державної політики захисту внутрішнього ринку від іноземної конкуренції.
4. Регулювання і контроль за зовнішньоекономічною діяльністю недержавними органами: торгово-промисловими палатами; товарними, фондовими і валютними біржами; асоціаціями, союзами підприємців та іншими організаціями координуючого типу.
5. Функції мита.
6. Види квот та ліцензій, що використовуються в Україні щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Рекомендована література: [5], [6], [8], [14], [15], [20], [24], [28].

Змістовий модуль 9. Причини виникнення та суть глобальних проблем (7 год.)

1. Фактори, що сприяють виникненню глобальних проблем.
2. Збереження миру, як глобальна проблема.
3. Прояв глобальних проблем на різних рівнях і їх взаємозв'язок.
4. Демографічна та продовольча глобальні проблеми.
5. Екологічна та сировинна глобальні проблеми.
6. Освоєння Світового океану, як глобальна проблема людства.
7. Глобальні проблеми економічного відставання країн, що розвиваються.
8. Напрями вирішення глобальних проблем сучасності.

Рекомендована література: [2], [4], [6], [8], [9], [13], [16], [25], [26], [28].

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

1. До форм міжнародної економічної інтеграції на мікрорівні відносяться:
  - А. Зона вільної торгівлі
  - Б. Митний союз
  - В. Спільні підприємства
  - Г. Спільний ринок.
2. Інтеграційне об'єднання держав, що припускає зняття внутрішніх митних бар'єрів – це:
  - А. Зона вільної торгівлі
  - Б. Преференційні зони
  - В. Митний союз
  - Г. Спільний ринок.
3. Території країн світового співтовариства, де застосовується пільгове оподаткування, митне регулювання і кредитування називають:
  - А. Валютним союзом
  - Б. Митним союзом
  - В. Зонами вільної торгівлі
  - Г. Преференційними зонами.
4. До форм міжнародної економічної інтеграції на макрорівні відносяться:
  - А. Спільне підприємство
  - Б. Міжнародна науково-виробнича організація
  - В. Міжнародна господарська організація
  - Г. Спільний ринок.
5. Для визначення ефекту взаємозалежності однієї країни від іншої необхідно знати:
  - А. На скільки приріст ВВП на 1% в одній країні забезпечує приріст в економіці в іншій
  - Б. Рівень ВВП на душу населення в кожній із країн
  - В. Попит на товари як в країнах так і на світовому ринку
  - Г. Платоспроможність населення в країнах.
6. Преференційні зони – це:
  - А. Інтеграційні об'єднання держав, що припускає зняття внутрішніх митних бар'єрів
  - Б. Території країн світового співтовариства, де застосовується пільгове оподаткування, митне регулювання і кредитування
  - В. Інтеграційні об'єднання, які припускають встановлення загального зовнішнього митного бар'єра
  - Г. Інтеграційні об'єднання, які передбачають вільний перелив товарів, капіталів та робочої сили.

7. Митний союз – це:

- А. Території країн світового співтовариства, де застосовується пільгове оподаткування
- Б. Інтеграційне об'єднання, що включає функції вільної торгівлі і припускає встановлення загального зовнішнього митного бар'єру.
- В. Інтеграційне об'єднання, що передбачає відміну мит між країнами-членами.
- Г. Інтеграційне об'єднання, що включає функції внутрішньої і зовнішньої політики та припускає вільний перелив робочої сили, товарів.

8. Зниження частки попиту в певній країні, яка припадає на іноземні товари веде до скорочення:

- А. Імпорту та експорту
- Б. Експорту
- В. Пропозиції і попиту
- Г. Імпорту.

9. Процес зближення, переплетення, адаптації національних господарств світового співтовариства – це:

- А. Міжнародна економічна співпраця
- Б. Міжнародна економічна глобалізація
- В. Міжнародна економічна інтеграція
- Г. Міжнародна економічна кооперація.

10. Спільні підприємства, кооперація виробництва на міжнародному рівні – це:

- А. Деякі з форм міжнародної економічної інтеграції на макrorівні
- Б. Деякі з форм міжнародної економічної інтеграції на мікрорівні
- В. Спеціальні форми економічної інтеграції
- Г. Основні форми сучасної світової економіки.

11. Інтеграційне об'єднання, що включає функції преференційної зони, зони вільної торгівлі і митного союзу, а також має вільний перелив товарів, капіталу та робочої сили – це:

- А. Економічний союз
- Б. Спільний ринок
- В. Валютний союз
- Г. Митний союз.

12. Відносно великий державний борг, невизначеність і непослідовність законодавства – це деякі з факторів, які:

- А. Гальмують процес інтеграції до світового простору
- Б. Прискорюють процес інтеграції
- В. Безпосередньо впливають на розвиток інтеграції в Україні

Г. Впливають на фінансову систему України.

13. Вкажіть роки, протягом яких Україна була координатором робочої групи ЧЕС з торгівлі та економічного розвитку

- А. 1997-2000 рр.
- Б. 1998-2000 рр.
- В. 1999-2000 рр.
- Г. 2001-2002 рр.

14. Угода про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС була підписана:

- А. 14 серпня 1995 р.
- Б. 14 липня 1994 р.
- В. 25 серпня 1998 р.
- Г. 25 липня 1997 р.

15. Угода про партнерство і співробітництво між Україною та ЄС була ратифікована в:

- А. Серпні 1997 р.
- Б. Липні 1998 р.
- В. Серпні 1996 р.
- Г. Березні 1998 р.

16. Представництво України при ЄС було створено в:

- А. 2000 р.
- Б. 1996 р.
- В. 2003 р.
- Г. 1998 р.

17. Першим представником України при ЄС був:

- А. Ігор Мітюков
- Б. Роман Шпек
- В. Олександр Шлапак
- Г. Борис Гудима.

18. Формально процес приєднання України до системи ГАТТ/СОТ розпочався поданням уряду України офіційної заявки до Секретаріату ГАТТ:

- А. 17 грудня 1990 р.
- Б. 30 листопада 1995 р.
- В. 17 грудня 1993 р.
- Г. 30 листопада 2001 р.

19. Членство України в СОТ є передумовою вступу до:

- А. НАФТА
- Б. ЄС
- В. МАР
- Г. ЄБРР.

20. Основним інвестором України з країн-членів ЄС є:

- А. Італія
- Б. Франція
- В. Німеччина
- Г. Іспанія.

21. Україна приєдналася до інституції Світового Банку:

- А. 3 вересня 1990 р.
- Б. 3 вересня 1992 р.
- В. 6 вересня 1995 р.
- Г. 6 жовтня 1991р.

22. Зазначте групу міжнародних організацій, де Україна є їх членом:

- А. МВФ, Світовий банк, ЄБРР
- Б. МВФ, ГАТТ/СОТ, ЄБРР
- В. МВФ, МОП, ФАО, ГАТТ/СОТ
- Г. МВФ, ВОІВ, ІКАО, ГАТТ/СОТ.

23. Назвіть країну, що займає перше місце серед зовнішньоторгівельних партнерів України:

- А. Туреччина
- Б. Грузія
- В. Росія
- Г. Латинська Америка.

24. Основною причиною, що породжує проблеми транспортного забезпечення взаємної торгівлі між Україною та Латинською Америкою є:

- А. Географічна віддаленість
- Б. Нестача капіталу
- В. Транспортне забезпечення
- Г. Неякісні магістралі

25. Основним кредитором України серед міжнародних валютних організацій є:

- А. Світовий банк
- Б. ЄБРР
- В. БАГІ
- Г. МАР.

26. Співдружність Незалежних Держав (СНД) і Чорноморське Економічне Співробітництво (ЧЕС) за географічним охопленням належать до:

- А. Глобальних організацій;
- Б. Регіональних організацій;
- В. Субрегіональних організацій;
- Г. Недержавних організацій.

27. Вищим органом СНД є:

- А. Виконавчий секретаріат;
- Б. Економічний суд;
- В. Рада голів держав;
- Г. Міжпарламентська Асамблея.

28. Головним керівним органом Чорноморського економічного співробітництва (ЧЕС) є:

- А. Генеральний секретаріат;
- Б. Парламентська асамблея;
- В. Ділова рада;
- Г. Рада міністрів закордонних справ.

29. ЧЕС за порядком вступу до організації є:

- . Відкритою організацією;
- . Закритою організацією;
- . Тимчасовою організацією;
- . Консультативною організацією.

30. Початком західноєвропейської інтеграції вважається:

- . Створення Європейського об'єднання вугілля і сталі (ЄОВС);
- . Створення Європейської федерації з метою інтеграції в гірничо-металургійній галузі;
- . Об'єднання товариств ЄОВС, ЄЕС і Євроатом в єдине співтовариство;
- . Створення товариства Євроатом.

31. З 1 січня 2002 р. було впроваджено в готівковий обіг єдину європейську валюту, яка називається:

- . Екю;
- . Єна;
- . Євро;
- . Долар.

32. До організаційної структури ЄС не відноситься такий орган:

- . Європейський парламент;
- . Палата Аудиторів;
- . Європейська Рада;
- . Ділова Рада.

33. Рада Міністрів ЄС є:
- Виконавчим органом;
  - Адміністративним органом;
  - Законодавчим органом;
  - Юридичним органом.
34. Європейський парламент ЄС обирається терміном на:
- А. 3 роки;
  - Б. 4 роки;
  - В. 5 років;
  - Г. 6 років.
35. Число депутатів в Європейському парламенті ЄС кожної країни залежить від:
- А. Площі країни;
  - Б. Чисельності населення країни;
  - В. Внеску країни в спеціальні програми розвитку;
  - Г. Площі країни та чисельності населення.
36. Назвіть міжнародну організацію, що регулює міжнародну торгівлю та функціонує під егідою ООН:
- А. ЮНКТАД;
  - Б. ГАТТ;
  - В. СОТ;
  - Г. ІКАО.
37. Ініціатором створення ГАТТ була така країна:
- А. Японія;
  - Б. США;
  - В. Франція;
  - Г. Росія.
38. Вищим органом СОТ є:
- А. Рада Міністрів;
  - Б. Палата аудиторів;
  - В. Генеральна Рада;
  - Г. Конференція Міністрів.
39. Фінансування з державного бюджету країн-членів СОТ заходів „жовтої скриньки” повинно в перспективі:
- А. Поступово скорочуватись;
  - Б. Не змінюватись;
  - В. Поступово збільшуватись;
  - Г. Бути на певному рівні.

40. СОТ – це міжнародна організація, що була заснована на угодах:
- А. ЄОВС;
  - Б. ГАТТ;
  - В. ЮНКТАД;
  - Г. Міжнародній угоді з торгівлі послугами.
41. Основним принципом вступу країн до СОТ є принцип:
- А. Залучення;
  - Б. Приєднання;
  - В. Недискримінації;
  - Г. Передбачуваності.
42. Заходи, що спрямовані на обмеження перевиробництва продукції в країнах-членах СОТ, відносяться до такої скриньки:
- А. Зеленої;
  - Б. Червоної;
  - В. Жовтої;
  - Г. Блакитної.
43. Фінансування заходів „зеленої скриньки” в СОТ для країн-членів здійснюється:
- А. В будь-якому обсязі залежно від можливостей їх бюджету;
  - Б. В будь-якому обсязі за рахунок одержаних кредитів;
  - В. В обмеженому обсязі за рахунок одержаних дотацій;
  - Г. В обмеженому обсязі за рахунок безпроцентних кредитів національних банків.
44. Виключити із переліку проблему, яка не є глобальною:
- А. Проблеми ліквідації відсталості країн
  - Б. Екологічна проблема
  - В. Голод
  - Г. Інфляція
45. Критерії зарахування країн до найменш розвинутих:
- А. Частка ВВП на душу населення не перевищує 400 дол.США
  - Б. Частка дорослого письменного населення - не більше за 20%
  - В. Частка обробної промисловості у ВВП - не більше 10%
  - Г. Всі відповіді правильні.
46. Політика протекціонізму - це політика:
- А. Невтручання держави у зовнішню торгівлю
  - Б. Підтримки національного виробника
  - В. Підтримки іноземного інвестора
  - Г. Підтримки імпортера

47. Політика фритредерства - це політика:

- А. Невтручання держави у зовнішню торгівлю
- Б. Підтримки національного виробника
- В. Підтримки іноземного інвестора
- Г. Підтримки імпортера

48. АСЕАН об'єднує країни:

- А. Центральної Азії
- Б. Південної Азії
- В. Близького Сходу
- Г. Південно-Східної Азії

49. „НАФТА" об'єднує:

- А. Нафтодобуваючі країни світу
- Б. Нафтодобуваючі країни Азії
- В. США, Канаду, Латинську Америку
- Г. США, Канаду, Мексику

50. Класифікація країн за рівнем доходу на душу населення прийнята:

- А. ООН;
- Б. Світовим банком;
- В. МВФ;
- Г. СОТ.

ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Індивідуальна робота студентів передбачає написання рефератів. Мета написання реферату полягає в закріпленні та поглибленні теоретичних знань, набутих студентом у процесі вивчення курсу, вироблення умінь самостійно працювати з навчальною та спеціальною літературою і статистичними матеріалами, робити узагальнення і висновки. Структура реферату включає: титульний лист, план, вступ, основну частину, висновки, список використаної літератури. В основній частині необхідно представляти таблиці, графіки, діаграми. Посилання по тексту на літературу обов'язкове. Список використаних джерел має складати не менше 5 назв. Обсяг реферату повинен складати 10-15 сторінок друкованого тексту. Після перевірки реферату викладач проводить зі студентом співбесіду.

Модуль 1. Основи становлення цілісності сучасного світу, особливості міжнародної економічної інтеграції. Найбільші інтеграційні об'єднання: ЄС та НАФТА

Змістовий модуль 1. Національні економіки і фактори їх конкурентоспроможності

Реферати:

1. Підходи до визначення та рейтинги світової конкурентоспроможності по країнах.
2. Конкурентоспроможність однієї з розвинутих країн світу.

Рекомендована література: [3], [4], [5], [6], [8], [9], [20].

Змістовий модуль 2. Економічні основи становлення цілісності сучасного світу

Реферати:

1. Переваги та недоліки глобалізаційних процесів для країн світу.
2. Модернізація економіки України в умовах глобалізації.

Рекомендована література: [2], [3], [5], [6], [8], [9], [12], [16], [20], [26].

Змістовий модуль 3. Суть і особливості міжнародної економічної інтеграції

Реферати:

1. Процеси інтернаціоналізації, інтеграції та глобалізації: їх спільні і відмінні риси.
2. Економічні наслідки інтеграції для країн світу.

Рекомендована література: [3], [5], [6], [8], [9], [12], [16], [20], [26].

Змістовий модуль 4. Європейські інтеграційні процеси

Реферати:

1. Прийняття рішень та формування бюджету в Європейському Союзі.
2. Позитивні та негативні наслідки економічної інтеграції країн СНД.
3. Формування єдиного економічного простору Росією, Україною, Казахстаном та Білорусією.

Рекомендована література: [1], [3], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [17], [18], [20], [27], [28], [29].

Змістовий модуль 5. Північноамериканська економічна інтеграція

Реферати:

1. Політика Панамериканізму.
2. Порівняльна характеристика НАФТА та ЄС.
3. Центральнаамериканська угода про вільну торгівлю.

Рекомендована література: [5], [6], [7], [8], [9], [10], [19], [21], [22].

Модуль 2. Економічна інтеграція в інших регіонах світу. Суть і наслідки глобальних проблем

Змістовий модуль 6. Економічна інтеграція в Азії. Особливості економічної інтеграції в інших регіонах світу

Реферати:

1. Інтеграція країн Африки.
2. Посилення економічної взаємозалежності країн Азійсько-Тихоокеанського регіону.
3. Інтеграційні процеси в арабському світі.

Рекомендована література: [5], [6], [7], [8], [9], [10], [11], [19], [20], [23].

Змістовий модуль 7. Передумови, особливості і шляхи інтеграції. Формування механізму включення України у світове господарство

Реферати:

1. Критерії розширення і поглиблення Європейської економічної інтеграції та Україна.
2. Інтеграційні процеси України на Схід і Захід.
3. Переваги і недоліки для економіки України при вступі в СОТ.

Рекомендована література: [1], [4], [5], [6], [7], [8], [9], [10], [12], [14], [15], [17], [20], [23], [24], [26], [27], [28], [29].

Змістовий модуль 8. Формування системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Реферати:

1. Економічні та адміністративні методи регулювання ЗЕД.
2. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності країн на рівні ГАТТ/СОТ.

Рекомендована література: [5], [6], [8], [14], [15], [20], [24], [28].

Змістовий модуль 9. Причини виникнення та суть глобальних проблем

Реферати:

1. Демографічна та продовольча глобальні проблеми та їх прояв в Україні.
2. Аналіз екологічної та сировинної проблем, як глобальних проблем людства.
3. Сучасний стан та напрями поліпшення проблем суспільних взаємовідносин, як глобальних проблем людства.

Рекомендована література: [2], [4], [6], [8], [9], [13], [16], [25], [26], [28].

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Сутність конкурентоспроможності країни. Детермінанти національної конкурентоспроможності.
2. Класифікація країн за станом соціально-економічного розвитку, прийнята ЕКОСОП та за рівнем доходу, прийнята Світовим банком.
3. Показники конкурентоспроможності економічного зростання країни: DCI та GCI.
4. Підходи до визначення та рейтинги світової конкурентоспроможності по країнах.
5. Класифікація країн, прийнята Міжнародним валютним фондом.
6. Проблеми та шляхи підвищення конкурентоспроможності країн.
7. Формування економічної єдності світу. Поглиблення інтернаціоналізації сучасного господарства.
8. Взаємозалежність суб'єктів світової економіки – об'єктивна передумова координації економічної політики.
9. Глобальна економіка та її елементи.
10. Показники відкритості національних товарних ринків.
11. Переваги глобалізаційних процесів для країн світу.
12. Недоліки глобалізаційних процесів для країн світу.
13. Модернізація економіки України в умовах глобалізації.
14. Головні ознаки та характерні риси економічної глобалізації.
15. Форми прояву глобалізації.
16. Показники глобалізованості економіки.
17. Сутність, передумови та цілі міжнародної економічної інтеграції.
18. Теоретичні концепції міжнародної економічної інтеграції.
19. Форми міжнародної економічної інтеграції: особливості та характерні риси.
20. Процеси інтернаціоналізації, інтеграції та глобалізації: їх спільні і відмінні риси.
21. Економічні наслідки інтеграції для країн світу.
22. Завдання інтеграційних об'єднань, що виникають та розвиваються у сучасній світовій економіці.
23. Фактори, що сприяють розвитку інтеграційних процесів
24. Фактори, що перешкоджають розвитку інтеграційних процесів.
25. Економічні наслідки утворення митного союзу для країн-учасниць.
26. Етапи розвитку Європейського Союзу.
27. Організаційна структура Європейського Союзу.
28. Європейська асоціація вільної торгівлі. Створення Європейського економічного простору.
29. Економічна інтеграція країн СНД.
30. Чорноморське економічне співробітництво.
31. Прийняття рішень та формування бюджету в Європейському Союзі.
32. Позитивні та негативні наслідки економічної інтеграції країн СНД.
33. Формування єдиного економічного простору Росією, Україною, Казахстаном та Білорусією.

34. Форми прояву економічної інтеграції на макrorівні на різних етапах розвитку ЄС.
35. Копенгагенські та Маастрихтські критерії країн Європейського Союзу.
36. Етапи розвитку Європейської валютної системи.
37. Економічні пріоритети Чорноморського економічного співробітництва.
38. Передумови виникнення та мета діяльності зони вільної торгівлі НАФТА.
39. Специфічні риси НАФТА.
40. Інтереси учасників угоди НАФТА та їх реалізація.
41. Політика Панамериканізму.
42. Порівняльна характеристика НАФТА та ЄС.
43. Центральнаамериканська угода про вільну торгівлю.
44. Позитивні і негативні наслідки дії Північноамериканської угоди про вільну торгівлю для кожної з країн НАФТА.
45. Виникнення Мексиканської фінансової кризи 1994-1995 рр. та її наслідки для країн НАФТА.
46. Основні проблеми функціонування НАФТА.
47. Характеристика Асоціації країн Південно-Східної Азії (АСЕАН).
48. Специфіка міжнародного поділу праці в Азійсько-Тихоокеанському регіоні.
49. Характеристика Азійсько-Тихоокеанського економічного співробітництва.
50. Інтеграційні процеси в Латинській Америці.
51. Інтеграція країн Африки.
52. Посилення економічної взаємозалежності країн Азійсько-Тихоокеанського регіону.
53. Інтеграційні процеси в арабському світі.
54. Інтереси країн-учасниць в функціонуванні АТЕС.
55. Азіатська криза 1997-1999 рр.
56. Розвиток інвестиційних процесів в Азіатсько – Тихоокеанському економічному співробітництві.
57. Передумови інтеграції України до світового господарства.
58. Шляхи інтеграції України до світового господарства.
59. Формування механізму включення України у світовий ринок.
60. Критерії розширення і поглиблення Європейської економічної інтеграції та Україна.
61. Інтеграційні процеси України на Схід і Захід.
62. Переваги і недоліки для економіки України при вступі в СОТ.
63. Особливості розвитку зовнішньоекономічних відносин України.
64. Фактори, що гальмують процес інтеграції України до світового простору.
65. Етапи процесу приєднання України до СОТ.
66. Проблеми адаптації національної економіки та законодавства до вимог СОТ.
67. Рівні та органи управління й регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
68. Митно - тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
69. Кількісні методи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
70. Приховані і фінансові методи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

71. Економічні та адміністративні методи регулювання ЗЕД.
72. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності країн на рівні ГАТТ/СОТ.
73. Види державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
74. Характеристика видів державної торговельної політики в залежності від масштабів втручання держави в міжнародну торгівлю.
75. Форми протекціонізму, як заходи державної політики захисту внутрішнього ринку від іноземної конкуренції.
76. Регулювання і контроль за зовнішньоекономічною діяльністю недержавними органами: торгово-промисловими палатами; товарними, фондovими і валютними біржами; асоціаціями, союзами підприємців та іншими організаціями координуючого типу.
77. Функції мита.
78. Види квот та ліцензій, що використовуються в Україні щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
79. Причини виникнення та суть глобальних проблем.
80. Класифікація глобальних проблем.
81. Вплив глобальних проблем на світове господарство.
82. Демографічна та продовольча глобальні проблеми.
83. Екологічна та сировинна проблеми як глобальні проблеми людства.
84. Сучасний стан та напрями поліпшення проблем суспільних взаємовідносин, як глобальних проблем людства.
85. Фактори, що сприяють виникненню глобальних проблем.
86. Збереження миру, як глобальна проблема.
87. Прояв глобальних проблем на різних рівнях і їх взаємозв'язок.
88. Освоєння Світового океану, як глобальна проблема людства.
89. Глобальні проблеми економічного відставання країн, що розвиваються.
90. Напрями вирішення глобальних проблем сучасності.

1. Послання Президента України до Верховної Ради України. Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002-2011 роки. // Урядовий кур'єр. – 2002. – 4 червня. – с. 5-12.
2. Глобалізація і безпека розвитку: Монографія. / О.Г. Білорус, Д.Г. Лук'яненко та ін. Керівник авт. колективу і наук. ред. О.Г. Білорус. – К.: КНЕУ, 2001. – 733 с.
3. Джеральд М. Майєр, Данієла Олесевич. Міжнародне середовище бізнесу: конкуренція та регулювання у глобальній економіці. Пер. з англ. – Київ: Либідь, 2002. – 703 с.
4. Задорожня Г.П. Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності (аналітико-статистична інформація). - К.: УкрІНТЕІ, 2002.- 38 с.
5. Козак Ю.Г., Лук'яненко Д.Г., Макогон Ю.В. та ін. Міжнародна економіка: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, Видавництво "Артек", 2002. – 436 с.
6. Кукурудза І.І. Міжнародна економіка. Матеріали до лекцій та семінарів. Черкаси: Редакційно-видавничий відділ Черкаського державного університету, 2000 – 184 с.
7. Міжнародні організації: Навчальний посібник. /За редакцією Ю.Г. Козака, В.В. Ковалевського. – Київ: ЦУЛ, 2003 – 288 с.
8. Міжнародна економіка: Підручник. / А.П. Румянцев, Г.Н. Климко, В.В. Рокоча та ін.; За ред. А.П. Румянцева. - 2-ге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2004. – 449 с.
9. Світова економіка: Підручник. / А.С. Філіпенко, О.І.Рогач, О.І.Шнирков та ін. – К.: Либідь, 2001. – 582 с.
10. Циганкова Т.М., Гордєєва Т.Ф. Міжнародні організації: Навч. посібник. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2001. - 340 с.

Додаткова

11. Аносова Л. Экономическое содружество как фактор региональной безопасности. // Азия и Африка сегодня. - №1. – 2003. – С. 6-7.
12. Гжегож В. Колодко. Глобалізація і перспективи розвитку постсоціалістичних країн. – К.: Основні цінності, 2002. – 248 с.
13. Глазко В.І. Чи є вихід із глобальної екологічної кризи? // Безпека життєдіяльності. - №4. – 2004. – С. 2-7.
14. Глобальна торгова система: розвиток інститутів, правил, інструментів СОТ: Монографія. За ред. Т.М. Циганкової. – К.: КНЕУ, 2003. – 660 с.
15. Губенко В.І. Механізм СОТ в країнах з розвинутою економікою та можливості його застосування в Україні. // Економіка АПК.- 2002.- №6.
16. Джордж Сорос. Про глобалізацію. Переклад з англійської Андрія Фролкіна. – Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. – 173 с.
17. Європейська інтеграція та Україна. / Автор. кол. В. Будкін, І.В. Бураковський, Л.М. Віткін та ін. – К. ТОВ «Макрос», 2002. – 480 с.

18. Иноземцев В., Кузнецова Е. Объединенная Европа на пути к лидерству в мировой политике. // Мировая экономика и международные отношения. – 2002. – № 4. – С. 3-14.
19. Касаткин Д. Доктрина американского мирового лидерства и африканские страны. // Азия и Африка сегодня. - №10. – 2004. – С. 79.
20. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини.: Навч. посіб. – 5-те вид., стер. – К.: Знання, 2004. – 406 с.
21. Комкова Е.Г. Канадско-мексиканские отношения и НАФТА. // США, Канада: экономика, политика, культура. - №9. – 2004. – с.26-42
22. Мединська Т. «НАФТА» - «велика трійка» рівних партнерів. // Політика і час. – №1. – 2005. – С. 56-63.
23. Михалевиц М. Перспективи науково-технічного співробітництва між Україною та країнами Азіатсько-Тихоокеанського регіону. // Економічний часопис. - №9.- 2003. – С. 37-42.
24. Осика С.Г., Пятницький В.Т. Світова організація торгівлі. 3-тє вид. переробл. і доп. – К.: «К.І.С.», 2005. – 514 с.
25. Позняк О. Міграційні процеси в контексті демографічного розвитку України: сучасний стан і перспективні тенденції. // Економічний часопис. – 2002. – № 4. – С. 34-37.
26. Соколенко С.І. Глобалізація і економіка України. – К.: Логос, 1999. – 568 с.
27. Україна на шляху до Європи. За редакцією Лутца Хоффмана, Фліцітаса Мьолерса. – К.: Фенікс. – 2001. – 337с.
28. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть. / А.С.Філіпенко, В.С. Будкін, А.С. Гальчинський та ін. - К.: Либідь, 2002. – 470 с.
29. <http://www.ukraine-eu.mfa.gov.ua>.

Методичне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

„Економічна інтеграція і глобальні проблеми сучасності”

для підготовки студентів за спеціальностями
6.050100 „Міжнародна економіка”, 6.050100 „Економічна теорія”,
6.050100 „Облік та аудит”, 6.050100 „Економіка підприємства”

Укладач:

канд. екон. наук, доцент кафедри міжнародної економіки
О.В. Макаринська

Підписано до друку 16.07.2008. Формат 60x84/16. Гарнітура Таймс
Папір офсет. Ум. друк. арк. 1,2. Тираж 50 пр. Зам. № 2506

Видавець і виготівник видавничий відділ
Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького
Адреса: 18000, м. Черкаси, бул. Шевченка, 81, кімн. 117,
Тел. (0472) 37-13-16, факс (0472) 37-22-33,
e-mail: vydav@cdu.edu.ua, <http://www.cdu.edu.ua>

Свідоцтво про внесення до державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК №294 від 22.12.2000 р.